Eva Kunovská

Habilitačné konanie JUDr. Veroniky Markovej, PhD.

Dňa 26. 10. 2022 sa na Akadémii Policajného zboru v Bratislave uskutočnilo habilitačné konanie JUDr. Veroniky Markovej, PhD., ktorá je vedúcou Katedry trestného práva Akadémie Policajného zboru v Bratislave. Je veľmi skúsenou prednášajúcou predmetov Trestné právo hmotné a Trestné právo procesné.

Predsedníčka habilitačnej komisie Dr. h. c. prof. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD., otvorila habilitačné konanie, privítala členov habilitačnej komisie: prof. JUDr. Petra Poláka, PhD., a doc. JUDr. Ondreja Laciaka, PhD., oponentov: prof. JUDr. Tomáša Strémyho, PhD., prof. JUDr. Jaroslava Klátika, PhD., a doc. JUDr. Jána Šantu, PhD, LL.M. MBA, členov vedeckej rady a hostí. Konštatovala, že je naplnená požiadavka § 1 ods. 9 a 13 vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 246/2019 Z. z. o kvóre členov habilitačnej komisie, oponentov a najmenej piatich členov vedeckej rady. Habilitantka predložením všetkých dokumentov potrebných k habilitácii splnila zákonom stanovenú podmienku. Predsedníčka habilitačnej komisie oboznámila prítomných s profesijným životopisom habilitantky. Potom ju vyzvala, aby predniesla habilitačnú prednášku.

Habilitantka majstrovsky predniesla svoju habilitačnú prednášku na tému „Vybrané aspekty princípu primeranosti v trestnom práve so zameraním na činnosť policajtov v trestnom konaní.“ Následne predsedníčka habilitačnej komisie vyzvala habilitantku, aby zúčastneným priblížila cieľ a predmet skúmania svojej habilitačnej práce.

Potom predsedníčka habilitačnej komisie Dr. h. c. prof. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD., požiadala oponentov o prednesenie oponentských posudkov na habilitačnú prácu habilitantky.

Prof. JUDr. Tomáš Strémy, PhD., považuje tému habilitačnej práce, ako aj riešené problémy za mimoriadne aktuálnu oblasť skúmania. Uplatňovanie princípu primeranosti je pre oblasť trestného práva z hľadiska naplňovania jeho účelu nevyhnutné. Preto by malo byť pre činnosť jednotlivých subjektov, ktoré sa úkonov trestného konania zúčastňujú, aby pri každom jednom zásahu bola vždy posudzovaná nevyhnutnosť takéhoto zásahu, ako aj jeho trvanie, či nemožnosť získania dôkazu iným spôsobom.

Autorka sa snažila zamerať svoju pozornosť na to, či je princíp primeranosti v trestnom práve zastúpený dostatočne. Prostredníctvom tohto princípu môžeme stanoviť základný právny rámec zásahov do základných práv a slobôd a zároveň limity, ktoré trestné právo v tejto oblasti nastavuje, poskytujú dostatočný priestor na to, aby bol zabezpečený účel trestného konania. Sumarizovaním viacerých aspektov predloženej habilitačnej práce je možné konštatovať, že právne limity súčasného stavu sú nastavené vhodným spôsobom. Skôr môžeme vnímať niektoré aplikačné problémy súvisiace s nejednotnými postupmi príslušných subjektov. Autorka habilitačnou prácou preukázala schopnosť na vynikajúcej úrovni analyzovať súčasný právny stav a niektoré vybrané aplikačné problémy. Slovenskú republiku vymedzila za štát garantujúci demokratické a právne postupy, avšak za predpokladu, že ustanovenia príslušných kódexov budú rešpektované. Zároveň prezentáciou svojich výstupov a možných návrhov *de lege ferenda* vytvorila priestor na ďalšiu diskusiu.

Prof. JUDr. Tomáš Strémy, PhD., na základe preštudovania predloženej habilitačnej práce na tému „Princíp primeranosti v trestnom práve“ konštatoval, že práca spĺňa po obsahovej, vedeckej, ako aj formálnej stránke všetky náležitosti, ktoré sa pre tento typ práce vyžadujú v zmysle vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 246 /2019 o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor. Autorka prácou preukazuje dostatočné kritické

myslenie, ako aj schopnosť tvoriť vedecké závery, čím môže prispieť k rozvoju študijného odboru bezpečnostné vedy. Predloženú habilitačnú prácu odporučil na obhajobu. V prípade jej úspešnej obhajoby navrhol, aby bol JUDr. Veronike Markovej, PhD., udelený vedecko-pedagogický titul „docent“ v študijnom odbore 9205 Bezpečnostné vedy.

Otázky pre habilitantku: Je nevyhnutné, aby pri podozrivých z ekonomickej trestnej činnosti bol už od skorých ranných hodín vykonaný zásah elitných jednotiek? Respektíve, musia mať obžalovaní z ekonomickej trestnej činnosti v niektorých prípadoch tzv. medveďa pri eskorte na pojednávanie?

Prof. JUDr. Jaroslav Klátik, PhD., v úvode svojho posudku uviedol, že habilitantka si vzhľadom na odbor bezpečnostné služby zvolila aktuálnu tému. V odborných kruhoch sa o problematike, ktorú autorka rieši, intenzívne diskutuje a hľadajú sa zákonom stanovené limity, aby nedochádzalo k zneužitiu trestno-právnych inštitútov. Čím intenzívnejšie určité ustanovenie zákona zasahuje do oblasti základných práv a slobôd, tým väčšie nároky treba klásť na precíznosť ich úpravy.

Hlavným cieľom habilitačnej práce je poukázať na viaceré aspekty princípu primeranosti, predovšetkým na to, akým spôsobom sa dá nájsť jeho miesto v trestnom práve, na základe čoho sa dá príslušným spôsobom realizovať zásah do základných ľudských práv a slobôd. Predmetom skúmania habilitačnej práce sú predovšetkým tri oblasti: právna úprava a vymedzenie princípu primeranosti v trestnom práve hmotnom, právna úprava a vymedzenie primeranosti v trestnom práve procesnom, vybrané ukazovatele v oblasti dodržiavania princípov primeranosti v činnosti jednotlivých zložiek realizujúcich zásahy do základných práv a slobôd. Autorka za účelom naplnenia stanoveného cieľa podrobila princíp primeranosti analýze v kontexte viacerých ustanovení Trestného zákona, ako aj Trestného poriadku.

Pri spracovaní habilitačnej práce vhodne využila metódy analýzy, syntézy, indukcie, dedukcie. Využitie vedeckých metód sa prelína v takmer každej kapitole habilitačnej práce, ktorá je mimoriadne zaujímavá a pre odbor bezpečnostné vedy ďalej rozvíjateľná. Práca je spracovaná na vynikajúcej teoretickej, odbornej a pojmovej úrovni. Je originálna, vytvorená pri dodržaní pravidiel práce s informačnými zdrojmi. Vyznačuje sa aj prvkom dôkladnosti. Za vedecký prínos možno považovať vlastné postrehy a námety k poznaniu tohto problému a poukázaniu na jeho význam pre skúmanie v odbore bezpečnostné vedy. Autorka sa nevenovala len orgánom činným v trestnom konaní, ale aj súdnej moci. Sudca je totiž ďalším garantom, ktorý posudzuje odôvodnenosť návrhu v zmysle spisového materiálu. Sudca by sa nemal nikdy len tak stotožniť s návrhom a s odôvodnením návrhu zo strany prokurátora, ale mal by sa vždy venovať podrobnému preštudovaniu materiálu a prípadne aj podrobiť zásah do ľudských práv a slobôd stručnému testu proporcionality, hlavne, či účel zásahu nie je možné dosiahnuť iným spôsobom. Habilitantka sa jednoznačne snaží o stanovenie limitov pri obmedzovaní osobnej slobody jednotlivca, napr. zadržaním.

Závery habilitačnej práce by mohli byť použité ako teoretický základ skúmajúci problematiku právnej úpravy dronov a bezpilotných lietadiel v kontexte odboru bezpečnostné vedy.

Podľa prof. Klátika JUDr, Veronika Marková, PhD., v habilitačnej práci preukázala vysokú spôsobilosť a schopnosť využívať tvorivo vedecké metódy práce. Preukázala, že ovláda bezpečnostno-právnu terminológiu a vie ju vhodne využiť pri vedeckom skúmaní. Posudzovaná habilitačná práca nad mieru spĺňa všetky požadované kritériá pre tento druh práce. Prof. Klátik v závere svojho hodnotenia odporučil, aby v prípade úspešnej ústnej obhajoby habilitačnej práce, správnemu a kvalifikovanému zodpovedaniu otázok a pripomienok členov habilitačnej komisie, oponentov, prípadne ostatných účastníkov obhajoby bol JUDr. Veronike Markovej, PhD., Vedeckou radou Akadémie Policajného zboru v Bratislave udelený vedecko-pedagogický titul docent v študijnom odbore bezpečnostné vedy.

Prof. Klátik nakoniec požiadal habilitantku, aby odpovedala na otázku: Vyjadrite svoj názor na to, či považujete právnu úpravu *de lege lata* v ustanovení § 230 Trestného poriadku „Dozor prokurátora“ (nad zákonnosťou v postupe pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní) za správnu a potrebnú, resp. aký je Váš odborný názor na rôzne snahy o tzv. „odformalizovanie trestného konania“, t. j. aby prokurátor v zmysle § 230 Trestného poriadku vykonával dozor jedine v prípravnom konaní, a teda sa zrušil v Trestnom poriadku postup pred začatím trestného stíhania a nahradil sa začatím trestného stíhania (§196 – 199 Trestného poriadku).

Doc. JUDr. Ján Šanta, PhD., LL.M., MBA podčiarkol vysokú aktuálnosť spracovanej témy, ktorá vyplýva z toho, že aj aplikačná prax v nedávnej minulosti si po intenzívnej spoločenskej diskusii vyžiadala viaceré novelizácie Trestného poriadku. A práve aj v intenciách analyzovaného princípu primeranosti boli aktuálne novelizované alebo novo zakotvené viaceré ustanovenia Trestného poriadku týkajúce sa najmä väzby (skrátením dĺžky kolúznej väzby na 5 mesiacov podľa § 76 ods. 8 Trestného poriadku), ako aj zaistenia vecí dôležitých pre trestné konanie, počnúc § 89 Trestného poriadku, predovšetkým zakotvením nového zaistenia nástrojov a výnosov z trestnej činnosti. Je zrejmé, že princípu primeranosti je potrebné venovať aktuálnu pozornosť v aplikačnej praxi, v legislatívnom procese, ako aj na teoretickej úrovni, a práve v tomto kontexte je oponovaná habilitačná práca značným prínosom.

Práca je napísaná na vysokej odbornej a štylistickej úrovni v rozsahu 200 strán. Autorka ňou reagovala na aktuálne teoretické výzvy a aplikačnú prax, ako aj na súčasné legislatívne procesy. Problematiku spracovala komplexne *de lege lata* i *de lege ferenda*, pričom sa jej venovala prínosným spôsobom a originálne, vypĺňajúc tým priestor, ktorý vznikol tým, že takto analyticky daná téma nebola doposiaľ spracovaná.

Autorka využila explanačné teoretické metódy, ktorých cieľom je vysvetľovať podstatu problémov. Prostredníctvom analýzy relevantných dokumentov získavala informácie o samotnej primeranosti, o jej právnej úprave a aplikácii, najmä v rámci trestného práva. Okrem analýzy bola využívaná aj metóda abstrakcie. Pomocou metódy syntézy autorka sumarizovala príslušné závery. Pri spracovávaní danej problematiky boli použité aj ďalšie vedecké metódy, ako je metóda komparácie, indukcia, dedukcia a tiež abdukcia, ktorou autorka hľadá prepojenia medzi faktami, ktoré sa na prvý pohľad nejavia ako úplne súvisiace.

Doc. JUDr. Ján Šanta, PhD., LL.M., MBA dospel po preštudovaní habilitačnej práce k záveru, že táto práca spĺňa kritériá kladené na habilitačnú prácu vyhláškou MŠVVŠ č. 246/2019 Z. z. o postupe získania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor a prináša nové poznatky získané aplikáciou vedeckých metód poznávania v oblasti bezpečnostných vied. Uchádzačka preukázala, že si osvojila metódy vedeckej práce a zároveň, že je schopná prinášať nové poznatky k rozvoju študijného odboru bezpečnostné vedy. Doc. Šanta odporučil prácu k obhajobe pred habilitačnou komisiou a po úspešnej obhajobe odporučil menovanie JUDr. Veroniky Markovej, PhD., za docenta v odbore 9205V00 Bezpečnostné vedy.

Doc. Šanta v rámci obhajoby požiadal habilitantku o zodpovedanie otázky:

V intenciách Vašich východísk popisujúcich princíp primeranosti v súvislosti s ukladaním trestov vo všeobecnosti, vyjadrite sa k tomu, do akej miery je princíp primeranosti v súčasnosti aplikovaný v prípade trestu prepadnutia majetku, najmä v jeho ustanovení § 58 ods. 2 a osobitne v ods. 3 Trestného zákona, resp. či v tomto smere *de lege ferenda* sú dôvodné legislatívne zmeny.

Predsedníčka habilitačnej komisie Dr. h. c. prof. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD., následne požiadala habilitantku, aby zaujala stanovisko k predneseným oponentským

posudkom. Habilitantka poďakovala oponentom za vypracovanie posudkov. Postupne zodpovedala na ich otázky, ktoré formulovali vo svojich posudkoch.

Následne predsedníčka habilitačnej komisie Dr. h. c. prof. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD., oznámila, že jej boli doručené pozitívne vyhlásenia k habilitačnému konaniu: od prof. JUDr. Jaroslava Klátika, PhD., z Univerzity Mateja Bella, Banská Bystrica a od prof. JUDr. Jozefa Čentéša, PhD., z Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Kladné ohlasy prišli aj od kolegov z Akadémie Policajného zboru v Bratislave: od doc. JUDr. Mgr. Janky Hašanovej, PhD., od JUDr. Petry Andorovej, PhD., od doc. PhDr. JUDr. Mgr. Jozefa Medelského, PhD., a JUDr. Vladimíra Baláža.

V ďalšej časti habilitačného konania nasledovala rozprava k habilitačnej práci doc. JUDr. Ondrej Laciak, PhD., a prof. JUDr. Peter Polák, PhD., ocenili prednášku, ktorú označili za obsiahlu, predmetnú, hodnotnú a prínosnú. Prof. JUDr. Peter Polák, PhD., tiež vyjadril svoju podporu habilitantke, ktorú pozná už od jej študentských čias. Do diskusie sa zapojil aj prof. JUDr. Tomáš Strémy, PhD.

Po obsažných odpovediach habilitantky predsedníčka habilitačnej komisie na základe reakcií účastníkov rozpravy konštatovala, že habilitantka postačujúco reagovala na všetky otázky a problémy, ktoré z rozpravy vyplynuli.

Predsedníčka habilitačnej komisie ukončila verejné rokovanie. Rokovanie ďalej pokračovalo svojou neverejnou časťou. Habilitačná komisia ocenila najmä vysokú aktuálnosť, teoretickú úroveň, vhodnú obsahovú štruktúru a metodické stvárnenie habilitačnej prednášky. Pozitívne hodnotila jej ucelenosť a postupnosť riešených problémov, ich zrozumiteľné a presvedčivé objasnenie.

V rozprave k obhajobe habilitačnej práce oponenti opätovne ocenili pôvodnosť, vysokú teoretickú hodnotu a pragmatický význam habilitačnej práce. Členovia habilitačnej komisie sa pozitívne vyjadrili k odbornej erudícii habilitantky, jej spôsobilosti pohotovo a správne reagovať na otázky v rozprave k habilitačnej práci.

Záverom neverejného rokovania habilitačnej komisie a oponentov bolo poverenie predsedníčky habilitačnej komisie predniesť výsledky rokovania pred Vedeckou radou Akadémie Policajného zboru v Bratislave s odporúčaním udeliť JUDr. Veronike Markovej, PhD., vedecko-pedagogický titul docent v študijnom odbore 9205V00 Bezpečnostné vedy.

Ing. Eva Kunovská
Oddelenie vedy a vedeckých projektov
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
e-mail: eva.kunovska@minv.sk